

نام درس: جهانی شدن و بحران‌های مالی مقطع: کارشناسی رشته: اقتصاد مدرس: ناصر الهی

۱- معرفی و اهداف درس

تحلیل شواهد تاریخی و معاصر این فرضیه را تقویت می‌سازد که جهانی شدن ضعف‌های مزمن سیستمی کشورهای مختلف را با سرعت زیاد برجسته می‌کند و به‌طور بالقوه باعث ایجاد بحران می‌شود همچنین در جهت مقابل، بررسی و تحلیل این شواهد نشان می‌دهد که این فرآیند به‌طور مشابه موجب برهم‌افزایی نقاط قوت سیستمی کشورها نیز می‌گردد. به عنوان مثال فرآیند جهانی شدن در بروز بحران مالی آسیای جنوب شرقی (۱۹۹۷-۱۹۹۸) و بحران اعتبار ۲۰۰۸ اثری قابل اعتنا دارد و همچنین پیشرانی برای رشد اقتصادی چین و توسعه فناوری و نوآوری در هند به شمار می‌آید.

آزمون و راست‌آزمایی این فرضیه و کشف این که چگونه این فرآیند می‌تواند مکانیسم‌هایی را برای کشورها برای محافظت در برابر چنین تهدیدهایی ارائه دهد و یا عاملی برای شدت بخشی چنین تهدیدهایی شود، بسیار هیجان‌آمیز می‌نماید. همچنین بررسی دقیق‌تر بحران‌های مالی گذشته از طریق مطالعات موردی، تحلیل داده‌ها و/یا مصاحبه با کارشناسان می‌تواند به درک بهتر تأثیرات جهانی شدن کمک کند.

این دوره به رابطه پیچیده بین جهانی شدن و بحران‌های مالی می‌پردازد و به موازات بر چگونگی تأثیر فرایند جهانی شدن بر ثبات مالی در شرایطی خاص تمرکز دارد تا نظام انگیزشی دانشجویان را تهییج سازد تا نقش دوگانه فرایند جهانی شدن را آشکار سازند و نشان دهند که این فرآیند چگونه می‌تواند به صورت تصادفی (stochastic) آسیب‌پذیری سیستم‌های مالی کشورهای مختلف را هم افزایش و هم کاهش دهد.

بحران‌های بالقوه مالی زیر در ادبیات اقتصادی بیشتر مورد تأکید فرار می‌گیرند:

- **بحران بانکی (Banking Crises):** این بحران زمانی رخ می‌دهد که بانک‌ها با افزایش ناگهانی برداشت توسط سپرده‌گذاران مواجه می‌شوند که منجر به ورشکستگی و سقوط احتمالی می‌شود.
- **بحران ارزی (Currency Crises):** این بحران با کاهش سریع و شدید ارزش پول یک کشور مشخص می‌شود که اغلب منجر به بی‌ثباتی اقتصادی می‌شود.
- **بحران بدهی (Debt Crises):** این بحران را می‌توان به موارد زیر دسته‌بندی کرد: -

- بحران بدهی حاکمیتی (دولتی) (Sovereign Debt Crises): زمانی که قوه حاکمه کشور قادر به انجام تعهدات بدهی خود نیست.
- بحران بدهی شرکت‌ها (Corporate Debt Crises): هنگامی که کسب و کارها برای بازپرداخت وام‌های خود با مشکل مواجه می‌شوند و نکول یا تعویق بازپرداخت بر اقتصاد کلان و متغیرهای آن تأثیر می‌گذارد.
- بحران بدهی خانوارها (Household Debt Crises): هنگامی که افراد و خانواده‌ها قادر به انجام تعهدات بدهی خود نیستند به گونه‌ای که منجر به مشکلات مالی گسترده شود.

● **بحران‌های تراز پرداخت‌ها (Balance of Payments Crises):** این بحران - که به عنوان بحران توقف ناگهانی (Sudden Stops) نیز شناخته می‌شود - زمانی رخ می‌دهد که یک کشور قادر به تامین مالی پرداخت‌های بین‌المللی خود نیست و در نتیجه آن کشور با یک رکود شدید اقتصادی مواجه می‌شود.

در طول دوره به تحلیل علل و پیامدهای این بحران‌ها می‌پردازیم و نقش نهادها و سیاست‌های بین‌المللی را در مدیریت و پیشگیری از بی‌ثباتی مالی مورد بحث قرار می‌دهیم. در پایان این دوره، دانش آموزان درک جامعی از تعامل پویا بین جهانی شدن و بحران‌های مالی خواهند داشت و آنها را به دانشی برای ارزیابی انتقادی و پاسخ به چالش‌های مالی آینده مجهز می‌کنند.

اهداف این درس عبارت است از:

- درک مفاهیم و نظریه‌های مرتبط با جهانی شدن و بحران‌های مالی:
 - آشنایی با مفاهیم اساسی جهانی شدن و تأثیرات آن بر اقتصاد جهانی.
 - بررسی نظریه‌های مختلف مرتبط با بحران‌های مالی و مکانیسم‌های آنها.
- تحلیل بحران‌های مالی گذشته و تأثیرات جهانی شدن بر آنها:
 - بررسی دقیق بحران‌های مالی گذشته مانند بحران مالی آسیای جنوب شرقی (۱۹۹۷-۱۹۹۸) و بحران اعتبار ۲۰۰۸.
 - تحلیل تأثیرات جهانی شدن بر این بحران‌ها و واکنش‌های مختلف کشورها.
- شناسایی مکانیسم‌های محافظت در برابر تهدیدهای ناشی از جهانی شدن:
 - بررسی مکانیسم‌های مختلفی که کشورها می‌توانند برای محافظت در برابر تهدیدهای ناشی از جهانی شدن استفاده کنند.

○ تحلیل سیاست‌های پولی و مالی مناسب برای جلوگیری از بحران‌های مالی.

● ارائه راهکارهایی برای مدیریت بحران‌های مالی در آینده:

- بررسی درس‌های آموخته شده از بحران‌های مالی گذشته.
- ارائه راهکارهایی برای مدیریت بحران‌های مالی در آینده و کاهش تأثیرات منفی جهانی شدن.

۲- معرفی استاد: [ناصر الهی](#)

۳- پیش‌نیازهای درس: اقتصاد خرد ۲ و ریاضی ۲

۴- منابع درسی

الف) منابع اصلی:

- جهانی شدن و بحران‌های مالی نوشته ابراهیم رضائی، سمت، ۱۴۰۲
 - جهانی سازی و مسائل آن نوشته جوزف استیگلیتز ترجمه حسن گلریز، نشر نی، ۱۳۸۷
- ب) منابع برای مطالعه بیشتر:
- **Crashed: How a Decade of Financial Crises Changed the World** by Adam Tooze. Penguin, 2018.
 - **The Globalization Paradox: Democracy and the Future of the World Economy** by Dani Rodrik. World Trade Review, 2011.
 - **International Finance and Open-Economy Macroeconomics (Second Edition)** by Giancarlo Gandolfo. Springer, 2015.
 - سرمایه‌گذاری در عصر جهانی شدن نوشته سمیر امین ترجمه ناصر زرافشان، نشر آگه، ۱۳۸۲
 - پول، نظام پولی بین‌المللی و بحران آن نوشته استادنی چنکو ترجمه ناصر زرافشان، نشر پاپیروس، ۱۳۶۸

این کتاب‌ها به بررسی تأثیرات جهانی شدن بر اقتصاد جهانی و بحران‌های مالی می‌پردازند و تحلیل‌های عمیقی از مشکلات و چالش‌های ناشی از جهانی شدن ارائه می‌دهند.

۵- تکالیف دانشجوی

الف) ارزشیابی مستمر یا میان‌نیم‌سال:

- ارزشیابی مستمر: ۲ از ۲۰
- ارزشیابی میان‌نیم‌سال: ۶ از ۲۰
- تاریخ امتحان: ۲۶ آبان ماه

ب) ارزشیابی پایان‌نیم‌سال: ۱۲ از ۲۰

۶- زمان بندی

- هفته ۱: مقدمه و مفاهیم پایه
- هفته ۲: هستی شناسی جهانی شدن
- هفته ۳: هستی شناسی بحران های مالی نسل اول
- هفته ۴: هستی شناسی بحران های مالی نسل دوم
- هفته ۵: هستی شناسی بحران های مالی نسل سوم
- هفته ۶: بحران های ناشی از چیرگی مکتب اتریش و بحران های ناشی از آن
- هفته ۷: مروری بر اقسام بحران های مالی
- هفته ۸: عوامل و ریشه های بحران های نسل اول
- هفته ۹: عوامل و ریشه های بحران های نسل دوم
- هفته ۱۰: ارزشیابی میان نیم سال
- هفته ۱۱: عوامل و ریشه های بحران های نسل سوم
- هفته ۱۲: واکنش های جهانی به بحران های مالی
- هفته ۱۳: مکانیسم های محافظت در برابر تهدیدهای جهانی شدن
- هفته ۱۴: رشد اقتصادی چین و توسعه فناوری و نوآوری در هند
- هفته ۱۵: بررسی تأثیرات جهانی شدن بر نابرابری اقتصادی و اجتماعی و تحلیل راهکارهای کاهش نابرابری
- هفته ۱۶: تحلیل راهکارهای مدیریت بحران های مالی در آینده

۷- راه های ارتباطی و میزان زمان تقریبی برای دریافت پاسخ

ارتباطات نوشتاری با دانشجویان از طریق ایمیل انجام خواهد شد. لطفا برای تمامی ارتباطات و سؤالات مرتبط با این دوره از این آدرس ایمیل استفاده کنید: elahi.mofid@gmail.com

هنگام ارسال ایمیل، حتما در بخش Subject ایمیل عبارت GFC031 را بنویسید تا به من کمک کند پیام شما را شناسایی و اولویت بندی کنم. من متعهد هستم که ظرف ۱۰ روز به ایمیل های شما پاسخ دهم.

علاوه بر این، ساعات اداری من برای مشاوره حضوری با دانشجویان کارشناسی در روزهای دوشنبه از ساعت ۰۸:۳۰ تا ۱۰:۳۰ بامداد است.